

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Број: 601-00-00042/2017-18

Датум: 05.05.2017.године

Београд

Немањина 22-26

Предмет: Стручно упутство за укључивање ученика избеглица/тражилаца азила у систем образовања и васпитања

Увод

Стручним упутством за укључивање ученика избеглица/тражилаца азила у систем образовања и васпитања (у даљем тексту: Стручно упутство) ближе се уређује начин уписа ученика и начин пружања мера подршке укључивању у образовно-васпитни процес. Стручно упутство односи се на одредбе које се тичу уписа ученика у школу а садржане су у Закону о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС" бр. 72/09, 52/11 и 55/13, 35/15- аутентично тумачење и 62/16-УС), Закону о средњем образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 55 /13) и Закону о основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 55 /13), Закону о забрани дискриминације ("Службени гласник РС", број 22/09), Правилнику о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 22/16), Закону о азилу („Сл. гласник РС“, бр. 109/07) и другим законима којима се регулишу права детета и ученика.

Република Србија се ратификацијом Конвенције о правима детета Уједињених нација ("Службени лист СФРЈ - Међународни уговори", број 15/90 и "Службени лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 4/96 и 2/97 - у даљем тексту: Конвенција), обавезала да обезбеди остваривање свих права детета, а нарочито, право на образовање, потпуну информисаност, на правично поступање и заштиту приватности, као и подршку за физички и психички опоравак и социјалну интеграцију.

Упис у образовно-васпитне установе

Приликом доласка у Републику Србију малолетне избеглице/тражиоци азила који се уписују у установе образовања и васпитања, а са собом имају доказ о претходно стеченом образовању, уписују се у одговарајући разред у складу са узрастом и

претходно стеченим нивоом образовања, након признавања стране школске исправе од стране ЕНИК НАРИК центра.²

За ученике који не поседују доказе о претходном школовању из земље порекла, примењује се Женевска конвенција о статусу избеглица која прописује да ће држава у којој избеглица борави настојати да му пружи сву помоћ како би у потпуности остварио своја права.

Приликом доласка у Републику Србију малолетне избеглице/тражиоци азила који се уписују у установе образовно-васпитног система, а који немају са собом доказ о претходно стеченом образовању, уписују се на основу претходне провере знања.

Родитељ, други законски заступник или надлежна институција обраћа се школи са захтевом за упис. Школа одговора у року од 5 радних дана и у истом року обавештава просветне саветнике задужене за инклузивно образовање у надлежној школској управи о својој одлуци. Установа која није у могућности да прими ученика доставља писано образложење школској управи која ће проценти оправданост навода и предузети мере уписа ученика у школе где је то могуће, о чему обавештава организациону јединицу у министарству надлежну за образовање миграната, избеглица и тражиоца азила.

План подршке на нивоу школе

Стручни тим за инклузивно образовање школе сачињава **План подршке школе укључивању ученика** избеглице/тражиоца азила. План подршке школе треба да садржи активности одељењског старешине, организације општих родитељских састанака, часова одељењске заједнице у циљу припреме родитеља и ученика за долазак новог ученика коме је потребна подршка; Тим за претходну проверу знања може бити допуњен следећим члановима: преводилац, наставник страног језика, педагошки асистент (уколико већ ради у школи), координатор или члан Тима за инклузивно образовање, секретар установе, педагошки саветник уколико ради у установи, представник стручне службе установе, старатељ центра за социјални рад или родитељ, а процену претходне провере знања завршава у року од седам радних дана на основу члана 55. Закону о средњем образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 55 /13) и Закону о основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 55 /13).

План подршке ученику

На основу процене формулише се **План подршке ученику** и одређује у који разред ће ученик бити уписан. Установа организује додатну подршку ученику у складу са ресурсима и постојећом законском регулативом. Стручни тим за инклузивно образовање школе предлаже чланове Тима за додатну подршку ученику који решењем именује директор школе.

Ученици се уписују у одговарајући разред након претходне провере знања, уз могућност реализације активности у припремном периоду од две недеље до два месеца током укључивања у редовну наставу, како би се постепено извршила адаптација ученика.

² МПНТР, Немањина 22-26, 6 спрат, крило Ц, канцеларија 24, информације на телефон 36 16 577, од 13:00 до 14:00

План подршке ученику садржи :

- програм адаптације и превладавања стреса;
- програм интензивног учења језика средине како би се учење језика одвијало у складу са методологијом убрзаног савладавања програма Српског језика као страног језика на допунским часовима, али и кроз учешће у редовној настави и ваннаставним активностима које школа реализује;
- индивидуализацију наставних активности кроз прилагођавање распореда похађања наставе, дидактичког материјала, метода и начина рада;
- укључивање у ваннаставне активности уз вршњачку подршку.

Процена и праћење

Процена се заснива на целовитом и индивидуализованом приступу, заснованом на једнаким могућностима у сагледавању потреба ученика, са циљем израде Плана подршке ученику, у његовом најбољем интересу.

Процену врши Тим за претходну проверу знања у сарадњи са особама које најбоље познају ученика и уз потребну подршку преводиоца. Том приликом прикупљају се основни подаци о досадашњим образовним искуствима, језичким компетенцијама и интересовањима ученика и на основу њих прави план за првих месец дана рада.

Након претходне провере знања врши се упис у одговарајући разред.

Праћење напредовања ученика се врши свакодневно и ревидира се на две недеље до месец дана у зависности од процеса прилагођавања ученика и реализације планираних циљева.

Родитељи или други законски заступници су укључени у целокупан процес као сарадници и морају бити обавештени и сагласни са изменама активности унутар Плана подршке ученику, пре његове реализације.

Документација

Установа о ученику води законом прописану евиденцију и педагошку документацију. Портфолио ученика садржи постигнуће ученика, извештаје о реализацији Плана подршке ученику, посебна интересовања ученика, познавање језика, преписку са родитељима или старатељима и другим установама/институцијама. Уколико ученик напусти установу у току школске године, родитељима/старатељима ученика предаје се извод из портфолија написан на српском и енглеском језику, како би постојао доказ за наставак школовања у земљи која ће бити следећа дестинација.

Прилог: Шематски приказ процедура у поступању

МИНИСТАР
Младен Шарчевић

Прилог: Шематски приказ процедура укључивања ученика избеглица / тражилаца азила у систем образовања и васпитања

Корак 1. Родитељ, старатељ или установа социјалне заштите подноси захтев за упис ученика. Школа је дужна да одговори у року од 5 радних дана а уколико не може да упише, пише се образложење и у истом року обавештава просветне саветнике задужене за инкл. образовање из надлежне школске управе

Корак 2. Стручни тим за инклузивно образовање школе обавезан је да сачини **План подршке школе укључивању ученика избеглица/тражилаца азила**, који садржи активности одељењског старешине, организације општих родитељских састанака, часова одељењске заједнице у циљу припреме родитеља и ученика за за долазак новог ученика коме је потребна подршка;

Корак 3.
ПРВУ ПРОЦЕНУ врши Тим за претходну проверу знања који може бити допуњен следећим члановима: преводилац, наставник страног језика, педагошки асистент (уколико већ ради у школи), старатељ центра за социјални рад или родитељ, а процену претходне провере знања завршава у року од седам радних дана.

Корак 4. План подршке ученику садржи :

- програм адаптације и превладавања стреса;
- програм интензивног учења језика средине како би се учење језика одвијало у складу са методологијом убрзаног савладавања програма Српског језика као страног језика на допунским часовима, али и кроз учешће у редовној настави и ваннаставним активностима које школа реализује;
- индивидуализацију наставних активности, прилагођавање распореда похађања наставе, дидактичког материјала, метода и начина рада;
- укључивање у ваннаставне активности уз вршњачку подршку.

Корак 5. Документација

Установа о ученику води законом прописану евиденцију и педагошку документацију. Портфолио ученика садржи постигнуће ученика, извештаје о реализацији Плана подршке ученику, посебна интересовања ученика, познавање језика, преписку са родитељима или старатељима. Уколико ученик напусти установу родитељима/старатељима ученика предаје се извод из портфолија написан на српском и енглеском језику